

2005-12-20

Dnr. 511-5723-99
Dossienr: 0382-02-90

Naturreservatet

Lyssnarberget

Östhammars kommun

- Länsstyrelsens beslut
- Syfte med reservatsbildningen
- Administrativa data
- Beskrivning av naturreservatet
- Skälen för beslut
- Reservatsföreskrifter
- Ärendets beredning
- Bilagor
- Sändlista

2005-12-20

Dnr. 511-5723-99
Dossienr: 0382-02-90

Bildande av naturreservatet Lyssnarberget i Östhammars kommun och fastställande av skötselplan

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen förklarar, med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808), Lyssnarberget som naturreservat med föreskrifter enligt nedan och skötselplan enligt bilaga A. Reservatet har den avgränsning som framgår av bifogad karta, bilaga C och de gränser som slutligen utmärks i fält.

För att trygga ändamålet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen, med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken, att nedan angivna föreskrifter skall gälla för reservatet, se nedan under rubriken RESERVATSFÖRESKRIFTER.

Ordningsföreskrifter utfärdade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken skall gälla omedelbart, även om de överklagas.

Länsstyrelsen meddelar med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken, bestämmelser för förvaltningen av reservatet genom att fastställa den till beslutet bifogade skötselplanen, bilaga A.

Länsstyrelsen skall vara förvaltare av reservatet.

Beslutet skall kungöras i Uppsala läns författningssamling. Kungörelse ska även införas i ortstidningarna Upsala Nya Tidning och Östhammars nyheter.

SYFTE MED RESERVATSBILDNINGEN

Syftet med reservatsbildningen är att:

- bevara gammal barrskog, värdefulla aspbestånd, de geologiska bildningarna, de hydrologiska betingelserna samt hotade och missgynnade arter som är förknippade med nämnda naturförhållanden.
- i den mån det inte strider mot bevarandeintressena, tillåta och med enkla anordningar underlätta allmänhetens möjligheter till naturupplevelser inom området.

2005-12-20

Dnr. 511-5723-99
Dossienr: 0382-02-90

ADMINISTRATIVA DATA

Naturresevatets namn:	Lyssnarberget
RegDOS ID:	2992
Kommun:	Östhammar
Församling:	Hökhuvud
Fastigheter:	Del av fastigheterna Däcksta 1:2, 1:3, 2:6, 2:7, 2:8 och 3:1
Markägare:	se skötselplan, bilaga A
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Lägesbeskrivning:	Reservatet är beläget vid Däcksta 3 km nordöst om Gimo. Läget framgår av bifogad översiktskarta, se bilaga B.
Gräns:	Området har markerats med heldragen linje på bifogad reservatskarta, bilaga C.
Koordinat i rikets system (RT90):	x = 6677796; y = 1633869
Fastighetskarta (Ekonomisk karta):	128 56 Gimo
Terrängkarta (Topografisk karta):	12I Östhammar NO
Naturgeografisk region:	Skogslandskapet söder om norrlandsgränsen (26)
Area:	Totalt 59,0 hektar
Markslag och naturtyp:	se skötselplan, bilaga A

2005-12-20

Dnr. 511-5723-99
Dossier: 0382-02-90

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

Naturreservatet ligger i ett skogsområde öster om Olandsån och består av två delar med en areal på sammanlagt 59,0 hektar. En stor del av området är blockigt med gran- och tallskog av hög ålder. Granskogsbestånden är drygt 100 år gamla, medan de blandade gran- och tallbestånden är mellan 150 och 250 år. Tallarna är vanligtvis de äldsta träden, men vissa granar är också mycket gamla. En gran i den nordöstra delen åldersbestämdes till 240 år. Förutom äldre barrskog finns smärre lövträdsrikare sumpskogspartier samt några hyggen och barrplanteringar.

I de äldre bestånden är inslaget av lövträd, bl.a. björk, asp och al, ganska sparsamt. Likväl har de äldre lövträden, särskilt asp, mycket höga naturvärden. Flera aspar är dessutom grova och har en diameter på 50-80 cm. Ask och andra ädellövträd, liksom hassel, förekommer endast fläckvis. Förekomsten av död ved är generellt låg p.g.a. tidigare upparbetning av döda stående träd och vindfällan. Plockhuggning och blädning har förekommit i vissa äldre bestånd, vilket har bidragit till att skogen bitvis är olikåldrig och luckig med små gläntor och ljusbrunnar.

SKÄLEN FÖR BESLUT

Prioriterade bevarandevärden

De prioriterade bevarandevärdena består av gammal barrskog och asprika skogsbestånd. Prioriterade arter är vedskalbaggar knutna till asp, vedsvampar på tall och mykorrhizabildande svampar knutna till gran.

Områdets bevarandevärden beskrivs mer utförligt under rubriken "Beskrivningsdel" i skötselplanen.

Förutsättningar för att bevara värdena

Det som kan påverka områdets värden negativt är bl.a. skogsbruk, olika exploateringar samt störd hydrologi.

För att bevara och stärka områdets naturvärden införs föreskrifter mot bl.a. skogsbruk och exploateringsåtgärder. Skötselinsatser kommer att sättas in för att främst gynna arter knutna till asp och andra lövträd.

Motiv till att skyddsformen naturreservat har valts

För att bevara områdets naturvärden krävs inskränkningar i pågående markanvändning (skogsbruk) samt kostnadskrävande skötselinsatser. Inskränkningar och skötselkrav går utöver vad markägaren kan förväntas svara för.

Området är för stort för att skydda som biotopskydd.

2005-12-20

Dnr. 511-5723-99
Dossienr: 0382-02-90

Beslutets överensstämmelse med övriga åtaganden som berör området

Reservatsbeslutet strider inte mot gällande översiktsplan. För området finns inte detaljplan eller områdesbestämmelser.

Länsstyrelsen bedömer att reservatsbeslutet ligger väl i linje med det av riksdagen beslutade miljökvalitetsmålet Levande skogar.

Intresseprövning

Enligt 7 kap. 25 § miljöbalken ska det vid prövning av naturreservatsärenden, tas hänsyn även till enskilda intressen. Inskränkningarna i den enskildes rätt att använda mark och vatten, får inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Bevarandet av områdets naturvärden är ett angeläget allmänt intresse. De inskränkningar som den enskilde drabbas av vid bildandet av reservatet får anses stå i rimlig balans med vad samhället vinner på att området får ett reservatsskydd.

Länsstyrelsens bedömning är att de föreskrifter som beslutet anger, krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

2005-12-20

Dnr. 511-5723-99
Dossienr: 0382-02-90

RESERVATSFÖRESKRIFTER

- A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken angående inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden inom naturreservatet.
-

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden såsom att gräva, spränga, muddra, schakta, plöja, dämna, nydika, underhållsrensa dike, skyddsdika eller på annat sätt föra bort vatten, utfylla, tippa, markbereda, bryta stubbar eller utföra annan direkt eller indirekt markbearbetning med undantag för
 - åtgärder vid underhåll av vägar (inklusive vägdiken) och ledningar,
2. uppföra byggnad eller anlägga väg, parkeringsplats, stig, spång, mast eller annan anläggning,
3. dra fram ny mark- eller luftledning,
4. framföra motordrivet fordon med undantag för
 - körning på vägar markerade på skötselkartan, bilaga D,
 - körning vid tillsyn och underhåll av ledningar och vid brandbekämpning,
 - körning med mindre fordon för uttransport av fälld älg,
5. anordna upplag med undantag för tillfälligt upplag i samband med skötsel av reservatet,
6. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel med undantag för normalt brukande av vall,
7. kalka eller tillföra växtnäringssämnen eller göra andra ingrepp som kan innebära förorening eller annan förändring av marken med undantag för normalt brukande av vall,
8. anbringa eller upplåta mark för tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning med undantag av informationstavla och informationsskyltar som berör reservatet,

2005-12-20

Dnr. 511-5723-99
Dossienr: 0382-02-90

9. avverka, röja, skogsodla eller utföra annan skogsvårdsåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd samt vindfällen och buskar med undantag för
 - absolut nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning eller underhåll av ledningar,
10. sätta upp saltsten eller utfodra vilt med undantag för stödåtgärder för hotad eller missgynnad art,
11. införa för trakten främmande växt- eller djurart/ras med undantag för
 - husdjur i samband med eventuell beteshävd enligt skötselplan,
12. upplåta plats för ridning, camping, orienteringstävling eller liknande arrangemang, uppställning av husvagn, släpvagn eller motordrivet fordon,
13. bedriva jakt på annat än klövvilt, hare, mink och räv,

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder för förvaltaren att genomföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel.

Föreskrifter nedan under punkt C gällande allmänheten gäller även markägare och innehavare av särskild rätt med undantag för åtgärder som är nödvändiga för att kunna bruka och sköta reservatsområdet eller för att kunna utöva sin särskilda rätt, t ex jakt eller höslåtter.

- B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken angående förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla visst intrång.
-

Ägare och innehavare av särskild rätt skall tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. Utmärkning av reservatets gränser och uppsättning av informationstavla eller informationsskyltar som berör reservatet.
2. Anläggande av en parkeringsplats.
3. Genomförande av åtgärder för att främja biologisk mångfald, t.ex. naturvårdsinriktad röjning och gallring.
4. Undersökningar av växt- djur- och svamparter och andra naturförhållanden som genomförs som ett led i uppföljningen av syfte och mål med reservatet.

2005-12-20

Dnr. 511-5723-99
Dossienr: 0382-02-90

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om vad allmänheten har att iaktta inom naturreservatet..

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. gräva, hacka eller på annat sätt skada jordytan,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,
3. insamla mossor, svampar eller lavar med undantag för plockning av matsvamp,
4. fånga, döda eller föra bort ryggradsdjur, föra bort ägg eller bo eller på annat sätt medvetet störa djurlivet,
5. insamla eller föra bort insekter eller andra ryggradslösa djur,
6. göra upp öppen eld,
7. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur,
8. framföra motordrivet fordon annat än på allmän väg och till iordningställd parkeringsplats,
9. rida
10. anordna orienteringsverksamhet eller snitslade spår,

2005-12-20

Dnr. 511-5723-99
Dossienr: 0382-02-90

ÄRENDETS BEREDNING

Området uppmärksammades vid Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering som en av de större ansamlingarna av nyckelbiotoper med en rad hotade och missgynnade arter. Delar av området har efter en avverkningsanmälan tillfälligt skyddats genom ett interimistiskt förbud den 16 november 1999 enligt 7 kap 24 § miljöbalken. Beslutet har överklagats till regeringen, som förkortat förbudstiden till två år. Länsstyrelsen förlängde den 9 november år 2001 förbudet att gälla till och med den 31 augusti år 2002 för att kunna avsluta pågående förhandlingar och nå en uppgörelse med berörda markägare.

Ett tidigare förslag till reservatsbeslut och skötselplan remitterades år 2002 till markägare, sakägare, berörda myndigheter och organisationer. Därefter har ett nytt förslag till reservatsbeslut och skötselplan tagits fram.

Avtal om intrångsersättning har år 2003 tecknats med markägarna för Däcksta 2:7, 2:8 och 3:1. Avtal om intrångsersättning har år 2004 tecknats med markägarna för Däcksta 1:2, 1:3 och 2:6.

Underlag till reservatsbeslut och skötselplan har tagits fram av Gillis Aronsson, Upplandsstiftelsen.

Förslag till reservatsbeslut och skötselplan remitterades i oktober 2005 till markägare, sakägare, berörda myndigheter och organisationer (se sändlista). Yttrande utan erinringar har inkommit från Naturvårdsverket, Bergsstaten, Skogsvårdsstyrelsen, Banverket, SGU, Östhammars kommun och Vägverket.

Entomologiska föreningen i Uppland har yttrat sig och anser att föreskrifterna bör mildras vad gäller avlivande och infångande av den lägre faunan. Länsstyrelsen har till följd av detta ändrat föreskrifterna så att det inte är generellt förbjudet att döda och fånga insekter. Däremot är det förbjudet att insamla eller föra bort insekter och andra ryggradslösa djur. Föreningen anser vidare att det inte ska vara tillåtet att lämna dispenser för flygbesprutningar av vissa bekämpningsmedel. Användning av bekämpningsmedel är förbjudet enligt föreskrifterna. Möjligheten att meddela dispens är dock inskriven i miljöbalken och kan således inte behandlas i detta beslut.

Vattenfall Eldistribution AB har yttrat sig och yrkar om rätt att utföra vissa åtgärder för underhåll och ersättning av ledningar. Ett undantag för absolut nödvändiga skogsvårdsåtgärder i samband med underhåll av ledningar har därför skrivits in i föreskrifterna. Länsstyrelsen gör bedömningen att Vattenfalls behov därmed ryms inom naturreservatets föreskrifter. Vattenfall Eldistribution AB vill också ha möjlighet att kunna dra fram ny ledning längs befintliga vägar i naturreservatet. Länsstyrelsen anser att eventuella nya ledningsdragningar inom naturreservatet bör kunna prövas som dispens från föreskrifterna.

2005-12-20

Dnr. 511-5723-99
Dossienr: 0382-02-90

Detta beslut gäller från den dag det vinner laga kraft.

Förvaltare av reservatet kommer att vara Länsstyrelsen.

Beslutet kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga E.

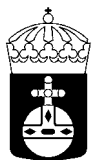
Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Anders Björck. I den slutliga handläggningen deltog även länsrådet Leif Byman, länsassessor Kerstin Lagerlöf, miljövårdsdirektör Leif Sandin, bitr. länsantikvarie Jan Helmer Gustafsson, länsarkitekt Fredrik Meurman, naturvårdsdirektör Yvonne Aldentun och naturvårdshandläggare Gunnar Lindén, föredragande.

Anders Björck

Gunnar Lindén

BILAGOR

- A. Skötselplan
- B. Översiktskarta, skala 1:100 000
- C. Reservatskarta, skala 1:10 000
- D. Skötselkarta, skala 1: 10 000 (ortofoto)
- E. Hur man överklagar.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan
LYSSNARBERGET

2005-12-20

BILAGA A
1(15)

Dnr. 511-5723-99
Dossienr: 0382-02-90

Skötselplan för naturreservatet

Lyssnarberget

Östhammars kommun

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA **BESÖKSADRESS:** HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 **TELEFAX:** 018 -19 52 01 **E-POST:** lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 **ORGANISATIONSNUMMER:** 202100-2254 (VAT SE202100225401)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SKÖTSELPLANENS SYFTE.....	3
SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL	3
BESKRIVNINGSDDEL	4
ADMINISTRATIVA DATA.....	4
NATURVÄRDESBEDÖMNINGAR	5
ALLMÄN BESKRIVNING	5
HISTORISK OCH NUVARANDE MARKANVÄNDNING.....	5
OMRÅDETS BEVARANDEVÄRDEN.....	6
Biologiska värden	6
Värden för friluftslivet	8
PRIORITERADE BEVARANDEVÄRDEN	8
BESKRIVNING AV BYGGNADER	8
INTRESSEN FÖR ALLMÄNHETEN	8
REFERENSER	9
Publicerade skrifter	9
Kartmaterial	9
Muntliga uppgifter	9
PLANDEL	10
ÖVERGRIPANDE SKÖTSEL	10
BESKRIVNING, BEVARANDEMÅL OCH FÖRESKRIFTER FÖR SKÖTSEL.....	10
Bränder.....	14
Vägar (inklusive vägdiken) och ledningar	14
Upplag m.m.....	14
Ridning.....	14
Jakt.....	14
Fauna- och floravård	14
UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER	14
UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL	14
SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER.....	15

2005-12-20

Dnr. 511-5723-99
Dossienr: 0382-02-90

SKÖTSELPLANENS SYFTE

Skötselplanen avser främst att ge anvisningar om bevarande av naturreservatets värden. Planens mål är långsiktiga medan åtgärdsförslagen avser en kortare period, ca 10 år. Skötselplanen ska således med bevarat syfte kunna justeras vid behov. Förslag till ändring av planen ska underställas länsstyrelsen för godkännande och fastställande.

SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL

Syftet med reservatsbildningen är att:

- bevara gammal barrskog, värdefulla aspbestånd, de geologiska bildningarna, de hydrologiska betingelserna samt hotade och missgynnade arter som är förknippade med nämnda naturförhållanden.
- i den mån det inte strider mot bevarandeintressena, tillåta och med enkla anordningar underlätta allmänhetens möjligheter till naturupplevelser inom området.

Skötseln av naturreservatet ska leda till att:

- den äldre barrskogen bevaras och att skyddsvärda aspar gynnas.
- livsmiljöer för hotade och missgynnade arter bevaras och förstärks.

2005-12-20

Dnr. 511-5723-99
Dossienr: 0382-02-90

BESKRIVNINGSDDEL

Administrativa data

Naturreservatets namn: Lyssnarberget

RegDOS ID: 2992

Kommun: Östhammar

Församling: Hökhuvud

Fastigheter: Del av fastigheterna Däcksta 1:2, 1:3, 2:6, 2:7, 2:8 och 3:1

Markägare: xxx xxx (Däcksta 1:2, 1:3 och 2:6) samt xxx xxx, xxx xxx, xxx och xxx xxx (Däcksta 2:7, 2:8 och 3:1)

Förvaltare: Länsstyrelsen
Reservatet är beläget vid Däcksta 3 km nordöst om

Lägesbeskrivning: Gimo. Läget framgår av bifogad översiktskarta, se bilaga B.

Gräns: Området har markerats med heldragen linje på bifogad reservatskarta, bilaga C.

Koordinat i rikets system (RT90): x = 6677796; y = 1633869

Fastighetskarta (Ekonomisk karta): 128 56 Gimo

Terrängkarta (Topografisk karta): 12I Östhammar NO

Naturgeografisk region: Skogslandskapet söder om norrlandsgränsen (26)

Area: Totalt 59,0 hektar

Markslag och naturtyp: (ungefärliga arealer)
Barrskog (gran och tall) på fastmark, äldre än 100 år 45 ha

2005-12-20

Dnr. 511-5723-99
Dossienr: 0382-02-90

Barrskog (gran och tall) på fastmark, mellan 50-100 år	2,5 ha
Blandsumpskog, mellan 50-100 år	3 ha
Talldominerad plantering, mellan 30-50 år	1,5 ha
Hyggen och unga barrplanteringar (< 30 år)	7 ha
Öppen gräsmark (slåttervall)	0,2 ha

Naturvärdesbedömningar

Skogsvårdsstyrelsen har beskrivit fyra nyckelbiotoper och två naturvärdesobjekt på sammanlagt 28,4 hektar i reservatsobjektet.

Allmän beskrivning

Naturreseptatet ligger i ett skogsområde öster om Olandsån och består av två delar med en areal på sammanlagt 59,0 hektar. En stor del av området är blockigt med gran- och tallskog av hög ålder. Granskogsbestånden är drygt 100 år gamla, medan de blandade gran- och tallbestånden är mellan 150 och 250 år. Tallarna är vanligtvis de äldsta träden, men vissa granar är också mycket gamla. En gran i den nordöstra delen åldersbestämde till 240 år. Förutom äldre barrskog finns smärre lövträdsrikare sumpskogspartier samt några hyggen och barrplanteringar.

I de äldre bestånden är inslaget av lövträd, bl.a. björk, asp och al, ganska sparsamt. Likväl har de äldre lövträden, särskilt asp, mycket höga naturvärden. Flera aspar är dessutom grova och har en diameter på 50-80 cm. Ask och andra ädellövträd, liksom hassel, förekommer endast fläckvis. Förekomsten av död ved är generellt låg p.g.a. tidigare upparbetning av döda stående träd och vindfällan. Plockhuggning och blädning har förekommit i vissa äldre bestånd, vilket har bidragit till att skogen bitvis är olikåldrig och luckig med små gläntor och ljusbrunnar.

Historisk och nuvarande markanvändning

Delar av skogen har tidigare varit påverkade på olika sätt, framför allt genom bete samt plockhuggning och blädning. Dessutom finns små, gamla stigar och körvägar kvar som vittnar om tidigare aktiviteter. Trots påverkan sedan tidigare har vissa delar av skogen troligen en lång trädkontinuitet, speciellt i de mer blockiga partierna.

Gammelskogen i området har successivt krympt och hyggen har brett ut sig mellan den tidigare sammanhängande äldre skogen. Bara de senaste 10-15 åren har flera små hyggen naggat kanterna av de återstående, äldsta bestånden i området. Vid en sådan huggning i den sydöstra delen har man dock lämnat kvar flera grova och mycket värdefulla aspar. I några yngre bestånd finns dessutom bitvis mycket björk- och aspely. Aspelyet betas emellertid hårt av älg.

2005-12-20

Dnr. 511-5723-99
Dossienr: 0382-02-90

Områdets bevarandevärden

Biologiska värden

(Arter med prioriterat bevarandevärde är understrukna.)

I området har hittills 14 rödlistade arter påträffats, varav de mest anmärkningsvärda är cinnoberbagge och aspsplintbock. Dessa två, mycket skyddsvärda, skalbaggsarter är knutna till äldre asp och förekommer i Sverige så gott som enbart i Uppland. I övriga Europa är de extremt sällsynta vilket innebär att vi har ett internationellt ansvar för arternas bevarande. Förutom asp är de flesta rödlistade arterna knutna till björk, gran och tall. Insektsfaunan i området är dåligt undersökt och man kan förvänta sig fler sällsynta arter knutna till asp och björk. Dessutom hyser skogen en del rödlistade mykorrhizasvampar speciellt sådana som lever i symbios med äldre gran. Koppartaggsvamp och violgubbe är exempel på sådana arter inom reservatet.

Vintertaggingen är en liten vit svamp som är beroende av gamla tallar. Den växer vanligtvis fram vintertid, på döda eller döende grenar på levande träd. Svampen räknas som en "gammelskogsart" eftersom den oftast växer på mycket gamla tallar.

Skyddsvärda arter:

Fåglar

<i>Columba oenas</i>	skogsduva	NT
<i>Dryocopus martius</i>	spillkråka (A236)	
<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett (A241)	VU

Skalbaggar

<i>Cucujus cinnaberinus</i> §	cinnoberbagge (A1086)	EN
<i>Leiopus punctulatus</i>	aspsplintbock	VU
<i>Microbregma emarginata</i>	granbarkgnagare	s
<i>Necydalis major</i>	stekelbock	s
<i>Poecilnota variolosa</i>	asppraktbagge	s
<i>Saperda perforata</i>	grön aspvedbock	s

Fjärilar

<i>Scardia boletella</i>	jättesvampmal	s
--------------------------	---------------	---

Kärlväxter

<i>Coeloglossum viride</i>	grönkulla	s
<i>Daphne mezereum</i>	tibast	s
<i>Dryopteris cristata</i>	granbräken	s
<i>Epipactis helleborine</i> §	skogsknipprot	s
<i>Goodyera repens</i> §	knärot	s
<i>Listera cordata</i> §	spindelblomster	s

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan
LYSSNARBERGET

2005-12-20

BILAGA A
7(15)

Dnr. 511-5723-99
Dossienr: 0382-02-90

<i>Listera ovata</i> §	tvåblad		s
<i>Moneses uniflora</i>	ögonpyrola		s
<i>Sanicula europaea</i>	sårläka		s

Mossor

<i>Anastrophillum hellerianum</i>	vedtrappmossa	NT	s
<i>Buxbaumia viridis</i> §	grön sköldmossa (A1386)		s
<i>Homalia complanata</i>	trubbfjädermossa		s
<i>Neckera complanata</i>	platt fjädermossa		s
<i>Orthotrichum gymnostomum</i>	asphättemossa		

Lavar

<i>Alectoria sarmentosa</i>	garmlav		s
<i>Arthonia leucopellaea</i>	kattfotslav		s
<i>Lobaria pulmonaria</i>	lunglav	NT	s
<i>Megalaria grossa</i>	ädellav	NT	s
<i>Microcalicium ahlneri</i>	kortskaftad ärgspik		s
<i>Nephroma parile</i>	bårdlav		s
<i>Parmeliella triptophylla</i>	korallblylav		s

Svampar

<i>Antrodia pulvinascens</i>	veckticka	NT	s
<i>Artomyces pyxidatus</i>	kandelabersvamp	NT	s
<i>Gastrum fimbriatum</i>	fransig jordstjärna		s
<i>Gastrum pectinatum</i>	kamjordstjärna		s
<i>Gomphus clavatus</i>	violgubbe	VU	s
<i>Hericium coralloides</i>	koralltaggsvamp	NT	s
<i>Irpicondon pendulus</i>	vintertagging	NT	s
<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	ullticka		s
<i>Phellinus pini</i>	tallticka		s
<i>Phellinus populicola</i>	stor aspticka	NT	s
<i>Pluteus umbrosus</i>	borstskölding		s
<i>Russula aurea</i>	guldkremla		s
<i>Sarcodon lundellii</i>	koppartaggsvamp	VU	s

Teckenförklaring:

- A = Artkod enligt EU:s fågel- eller habitatdirektiv
s = Signalart enligt Skogsstyrelsen 2000
§ = Arten är fridlyst i Sverige

Hotkategori i Sverige enligt rödlistan år 2005:

- CR = Critically endangered Akut hotad
EN = Endangered Starkt hotad
VU = Vulnerable Sårbar
NT = Near threatened Missgynnad
DD = Data deficient Kunsaksbrist

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3
TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 - 19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se
POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

2005-12-20

Dnr. 511-5723-99
Dossier: 0382-02-90

Geovetenskapliga värden

Berggrunden består av granodiorit-tonalit. Jordarten är sandig-moig morän, till stora delar blockrik. Jorden har, liksom i stora delar av Norduppland, viss kalkpåverkan.

Värden för friluftslivet

De gamla skogarna är till stora delar tilltalande och promenadvänliga. Endast enklare anordningar för friluftslivet kommer dock att finnas i naturreservatet.

Prioriterade bevarandevärden

Markslag och naturtyp:	gammal gran- och tallskog, asprika skogsbestånd	
Strukturer:	gamla barrträd, döende och döda aspar	
Växt-, svamp- och djursamhällen:	vedskalbaggar, vedlevande svampar och mykorrhizasvamp	
Arter:	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	cinnoberbagge
	<i>Leiopus punctulatus</i>	aspsplintbock
	<i>Gomphus clavatus</i>	violgubbe
	<i>Irpicodon pendulus</i>	vintertagging
	<i>Sarcodon lundellii</i>	koppartaggsvamp

Beskrivning av byggnader

Byggnadernas läge framgår av bilaga D.

1. Jakttorn Två stycken, 3-4 m höga, av trä, utmed skogsvägen.

Intressen för allmänheten

Reservatet nås med bil eller buss. En parkeringsplats ska anordnas inom reservatet och busshållplats finns vid Hökhuvuds kyrka 2 km norr om reservatet. Reservatet är tillgängligt för allmänheten men friluftslivets intressen ska i huvudsak tillgodoses genom reservatets naturliga förutsättningar.

2005-12-20

Dnr. 511-5723-99
Dossienr: 0382-02-90

Referenser

Publicerade skrifter

Gärdenfors, U. (ed.) 2005. Rödlistade arter i Sverige 2005 - The 2005 Red List of Swedish Species. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
Larsson, K-H. 1997: Faktablad: *Irpicodon pendulus* – vintertagging, ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
Nitare, J. (ed.) 2000. Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.
Nordiska ministerrådet, 1984: Naturgeografisk naturindelning av Norden.
Skogsstyrelsen, Skogens pärlor, tillgänglig på <http://karta.svo.se/>, citerad 15/7 2005.

Kartmaterial

Persson, C., 1985: Beskrivning till jordartskartan 12I Östhammar NO. Sveriges geologiska undersökning serie Ae nr. 73. Karta i skala 1: 50 000.
Stålhös, G., 1991: Beskrivning till berggrundskartorna Östhammar NV, NO, SV, SO. Sveriges geologiska undersökning serie Af nr. 169. Karta i skala 1: 50 000.

Muntliga uppgifter

Gillis Aronsson, Upplandsstiftelsen
Pär Eriksson, Upplandsstiftelsen

2005-12-20

Dnr. 511-5723-99
Dossier: 0382-02-90

PLANDEL

Övergripande skötsel

Reservatet lämnas huvudsakligen för fri utveckling med undantag för viss frihuggning av asp samt uthuggning av barrträdsplanteringar för att skapa lövträdsrika bestånd.

Beskrivning, bevarandemål och föreskrifter för skötsel

Reservatet har delats upp i åtta skötselområden. För avgränsning av områdena A-F, se skötselområdeskarta, bilaga D.

Skötselområde A: Gammal barrskog – 48,7 ha

Beskrivning: Huvudsakligen grov, 100-250-årig gran- och tallskog med sparsamt inslag av björk, asp, al och sälg. I rikare partier förekommer även klen ask och hassel. Skogen är delvis tät, främst i sumpskogspartier samt i delar där gammal tall tidigare plockhuggits och ung gran nu vuxit upp. I den östra delen finns ett delvis dränerat sumpskogsparti. Diket som leder bort vattnet från sumpskogen har rensats och fördjupats för ca. 10-20 år sedan. Dessutom har ett nytt dike grävts (2001) på grannfastigheten intill reservatsgränsen. Detta dike avvattnar en tidigare opåverkad del av sumpskogen i reservatets östra del.

Bevarandemål: Gammal naturskogsartad barrskog med stort inslag av död ved. Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Arealen gammal barrdominerad skog uppgår till minst 48 hektar.
- Vintertagging, violgubbe och koppartaggsvamp förekommer i området.
- Cinnoberbagge och aspsplintbock förekommer i området, (åtminstone så länge det finns asp inom skötselområdet).

Cinnoberbagge och aspsplintbock har prioriterade bevarandevärden men eftersom det inte finns någon föryngring av asp kommer sannolikt livsutrymmet för dessa arter successivt att minska inom skötselområdet. Därför är det svårt att formulera ”gynnsamt tillstånd” och bevarandemål annat än på kort sikt.

2005-12-20

Dnr. 511-5723-99
Dossienr: 0382-02-90

Skötselåtgärder: Restaurering: Diket i östra delen däms på en sträcka av ca. 5 m genom att uppgrävt material genom en moränrygg läggs tillbaka, se bilaga D.

Löpande: Inga åtgärder förutom att gynna och ev. förlänga livet för vissa värdefulla aspar. Träd, yngre än ca. 90 år, som konkurrerar med eller på annat sätt missgynnar värdefulla aspar ringbarkas eller avverkas. Äldre träd avverkas ej. Träd som fälls ska lämnas kvar på platsen.

Den allmänna vägen, skogsvägen och körvägarna hålls fria från vindfällan. Vid genomgångar av vindfällan ska de avsågade stamdelarna ej fraktas bort utan läggas vid sidan av vägen.

Skötselområde B: Betespräglad granskog – 1,2 ha

Beskrivning: Äldre granskog som ingår i en större betesfälla på öppen mark sydöst om reservatet. Inslag av björk, asp och tall förekommer sparsamt. Terrängen är dels småblockig och dels av fuktig karaktär med en vegetation av lågörttyp.

Bevarandemål: Gammal, grandominerad barrskog, med eller utan beteshävd. Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnått:

- Arealen grandominerad barrskog, äldre än 100 år (med eller utan beteshävd) uppgår till minst 1 hektar.

Skötselåtgärder: Alt. 1: Kontinuerligt skogsbyte.
Alt. 2: Inga åtgärder.

Skötselområde C: Talldominerade planteringar – 1,8 ha

Beskrivning: 30-50-åriga bestånd av planterad tall (och gran?) med inslag av ung björk och asp.

Bevarandemål: Glest tallbestånd med stort inslag av lövträd, helst asp, med förutsättningar för att cinnoberbagge och aspsplintbock på sikt ska kunna etablera sig i området. Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnått:

- På minst 1,5 ha av marken utgör asp ett betydande inslag i trädskikt eller för yngning.

Skötselåtgärder: Restaurering: 50-80 % av alla barrträd avverkas. Inga aspar får avverkas.
Löpande: Området får sedan utvecklas fritt i ca. 20 år med en förhoppningsvis rik lövträdsforyngning. Därefter kapas några aspar som högstubbar, dels för att gynna hotade insekter, bl.a. cinnoberbaggen, och dels för att få ny aspforyngning genom

2005-12-20

Dnr. 511-5723-99
Dossienr: 0382-02-90

rotskott. Åtgärden bör ev. upprepas ytterligare någon gång efter några år.

Skötselområde D: Ung kalkrik blandskog – 0,7 ha

Beskrivning: Ca. 20-25-årig granplantering med stort inslag av björk och sparsam förekomst av al och sälg. Området ligger i en kalkrik sluttning med rörligt markvatten.

Bevarandemål: Lövträdsrik granskog.

Skötselåtgärder: Inga åtgärder.

Skötselområde E: Hyggen och barrplanteringar – 6,4 ha

Beskrivning: Hyggen och unga gran- och tallplanteringar, (< 20 år gamla), med inslag av lövsly, framför allt björk, men även asp, sälg och rönn. Dessutom står enstaka äldre träd kvar på hyggerna, bl.a. gamla tallar och aspar.

Bevarandemål: Lövträdsrik blandskog med döende och död asp med förutsättningar för att cinnoberbagge och aspsplintbock på sikt ska kunna etablera sig i området.
Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnått:
• Minst 5 ha av marken har en betydande föryngring av asp

Skötselåtgärder: Restaurering: Alla planterade, yngre barrträd röjs/huggs bort och lämnas på platsen.
Löpande: Området får sedan utvecklas fritt i ca. 20 år med en förhoppningsvis rik lövträdsföryngring. Därefter kapas några aspar som högstubbar, dels för att gynna hotade insekter, bl.a. cinnoberbaggen, och dels för att få ny aspföryngring genom rotskott. Åtgärden bör ev. upprepas ytterligare någon gång efter några år.

Skötselområde F: Slåttervall – 0,2 ha

Beskrivning: Brukad slåttervall.

Bevarandemål: Brukad slåttervall eller naturlig igenväxning till skog.

Skötselåtgärder: Alt. 1: Årligt brukad slåttervall.

2005-12-20

Dnr. 511-5723-99
Dossienr: 0382-02-90

Alt. 2: Inga åtgärder. Naturlig igenväxning till skogsmark.
Den östra delen kan bli aktuell som parkeringsplats.

Skötselområde G: Byggnader

(Se även bilaga D för byggnadernas lägen.)

Beskrivning: Två jakttorn av trä utmed skogsvägen. Det norra jakttornet har blåst omkull.

Skötselåtgärder Restaurering: Ta bort det norra jakttornet.

Skötselområde H: Friluftsliv

Beskrivning: Inga anordningar och anläggningar finns ännu för friluftslivet. I reservatets norra del finns mycket skrot utmed en körväg, bl.a. järnrör, tunnor, stängselnät, däck, en hydrofor, ett motorfordon m.m.

Bevarandemål:

- En parkeringsplats för 4 bilar vid något av två alternativ, se karta, bilaga D.
- Vägskylt utmed den allmänna vägen, som visar till parkeringsplatsen.
- Gränsmarkeringen följer svensk standard, SIS 03 15 22.
- Väl underhållen reservatsskylt vid parkeringsplatsen.
- Reservatet ska vara välstädat med avseende på skräp och skrot.

Skötselåtgärder: Nyskapande:

- Anordna en parkeringsplats och sätt upp P-skylt.
- Sätt upp vägskylt, P-plats, utmed den allmänna vägen.
- Røj en rågång. Markera reservatets gräns med färg på träd samt med hörnstolpar.
- Sätt upp en reservatsskylt vid parkeringsplatsen.
- Städa bort skräp och skrot i reservatets norra del.

Löpande:

- Städad och välhållen parkering.
- Røjning av rågången. Förstärk målning på träd och underhåll av hörnstolpar.
- Byt ut reservatsskylten vid behov.
- Tillsyn.

2005-12-20

Dnr. 511-5723-99
Dossienr: 0382-02-90

Bränder

Uppkomna bränder ska släckas. Efter en eventuell skogsbrand lämnas det brända området för fri utveckling. Död ved, såväl stående som liggande, lämnas på platsen. Undantag måste dock göras för åtgärder som är nödvändiga för människors säkerhet och framkomligheten längs vägar.

Vägar (inklusive vägdiken) och ledningar

Befintliga vägar (inklusive vägdiken), körvägar (se bilaga D) och ledningar inom reservatet får underhållas. Nödvändiga röjningar i anslutning till dessa får utföras. Vägarna, körvägarna och ledningsgator ska hållas fria från vindfällan. Vid genomgångar av vindfällan ska de avsågade stamdelarna dock ej fraktas bort utan läggas vid sidan av vägen eller ledningsgatan.

Upplag m.m.

Tillfälliga upplag får upprättas av förvaltaren i samband med skötsel av området. Förvaltaren får även ställa upp manskapsbodar i samband med skötselinsatser.

Ridning

Det är förbjudet att rida eller på annat sätt framföra häst.

Jakt

Jakt på klövvilt, hare, mink och räv får bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning. Fågeljakt är däremot förbjuden. Det norra av de två befintliga jaktornen (se bilaga D) vid skogsvägen ska rivas. Det södra jaktornet får underhållas. Nya jaktorn och siktgator får ej uppföras utan Länsstyrelsens tillstånd. Uppsättning av saltstenar och utfodring av vilt får ej ske.

Fauna- och floravård

Eventuella åtgärder som kan behövas göras till stöd för hotade eller sällsynta arter får göras inom reservatet.

UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Länsstyrelsen ansvarar för dokumentation av förändringar inom reservatet, inklusive skötselåtgärder. Dokumentationen bör helst ske med både anteckningar och fotografier. Skötselåtgärderna ska följas upp för att kontrollera att de genomförda åtgärderna överensstämmer med bevarandemålen och så att status före och efter utförda skötselåtgärder dokumenteras.

UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs varje år för:

2005-12-20

Dnr. 511-5723-99
Dossienr: 0382-02-90

- Parkeringsplats, reservatsskylt, vägskylt och städning.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs vart femte år för:
- Gränsmarkeringar.

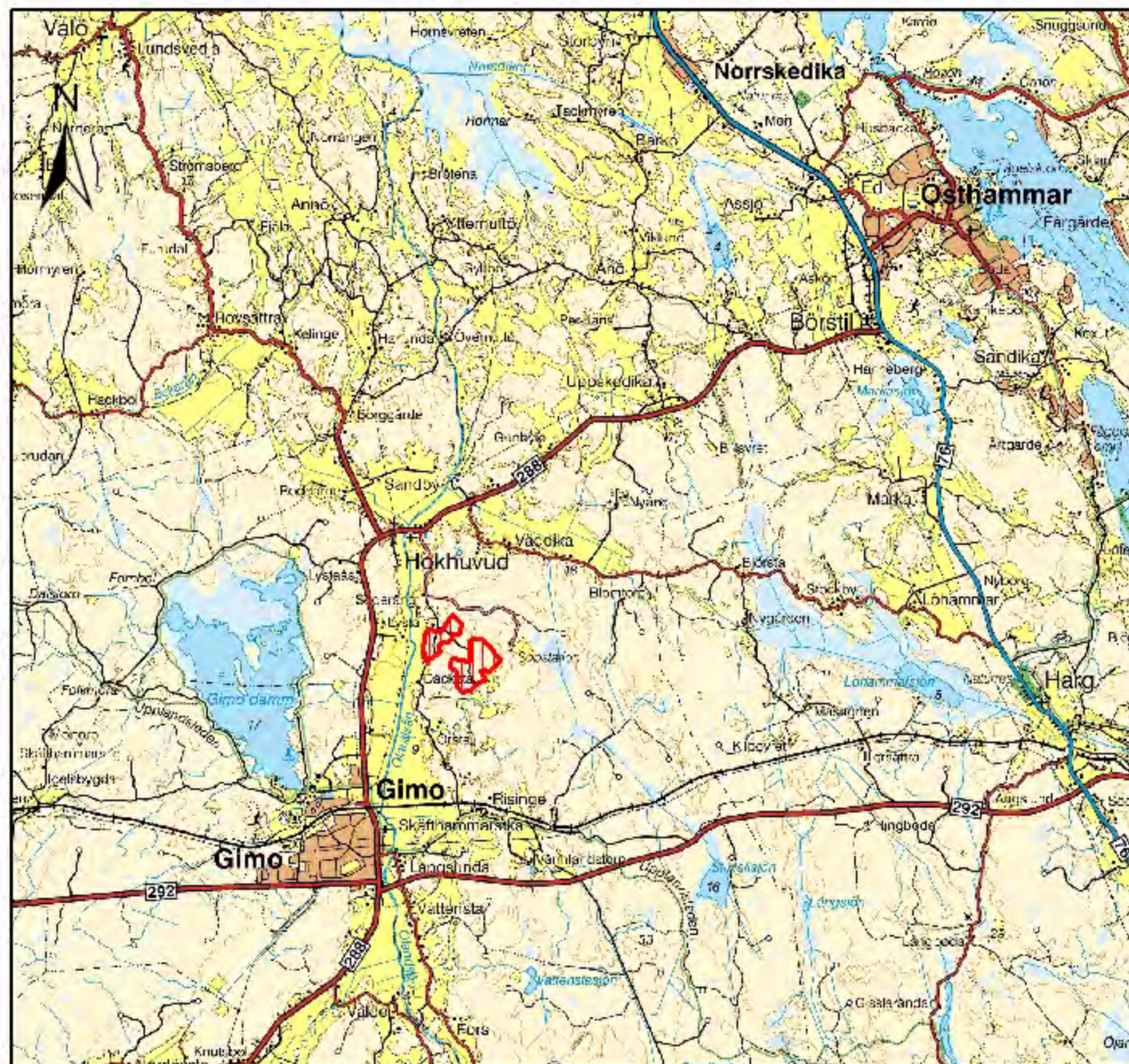
Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs vart tionde år för:
- Självföryngrad löv- och blandskog.
- Förekomst av prioriterade arter.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs vart 20:e år för:
- Utbredning av naturtyper och förekomst av döende och död asp.

SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER

Skötselåtgärd	Prio	När	Skötselomr.	Finansiering
Gränsmarkering	1	2006	H	Skötselanslag
Städning av skrot	1	2006	A	Skötselanslag
Ny parkeringsplats	1	2007	H	Skötselanslag
Vägskylt	1	2007	H	Skötselanslag
Reservatsskylt	1	2007	H	Skötselanslag
Rivning av jaktorn	1	2006-07	G	Skötselanslag
Städning övrigt	1	Kontinuerligt	Alla	Skötselanslag
Tillsyn	1	Kontinuerligt	Alla	Skötselanslag
Uppföljning av skötselåtgärder	1	Efter åtgärd	Alla	Skötselanslag
Uppföljning av bevarandemål	1	Varje, vart 5:e, 10:e och 20:e år enligt ovan.	Alla	Skötselanslag
Avverkning av planterade barrträd	1	2007-08	E	Skötselanslag
Avverkning och utglesning av planterade barrträd	2	2007-09	C	Skötselanslag
Ringbarkning eller fällning av träd för att gynna asp	2	2008-10	A	Skötselanslag

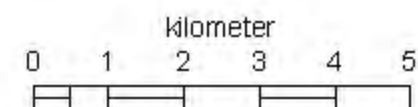
Bilaga B, Översiktskarta, Naturreservatet Lyssnarbeget i Östhammars kommun

 Naturreservatets läge

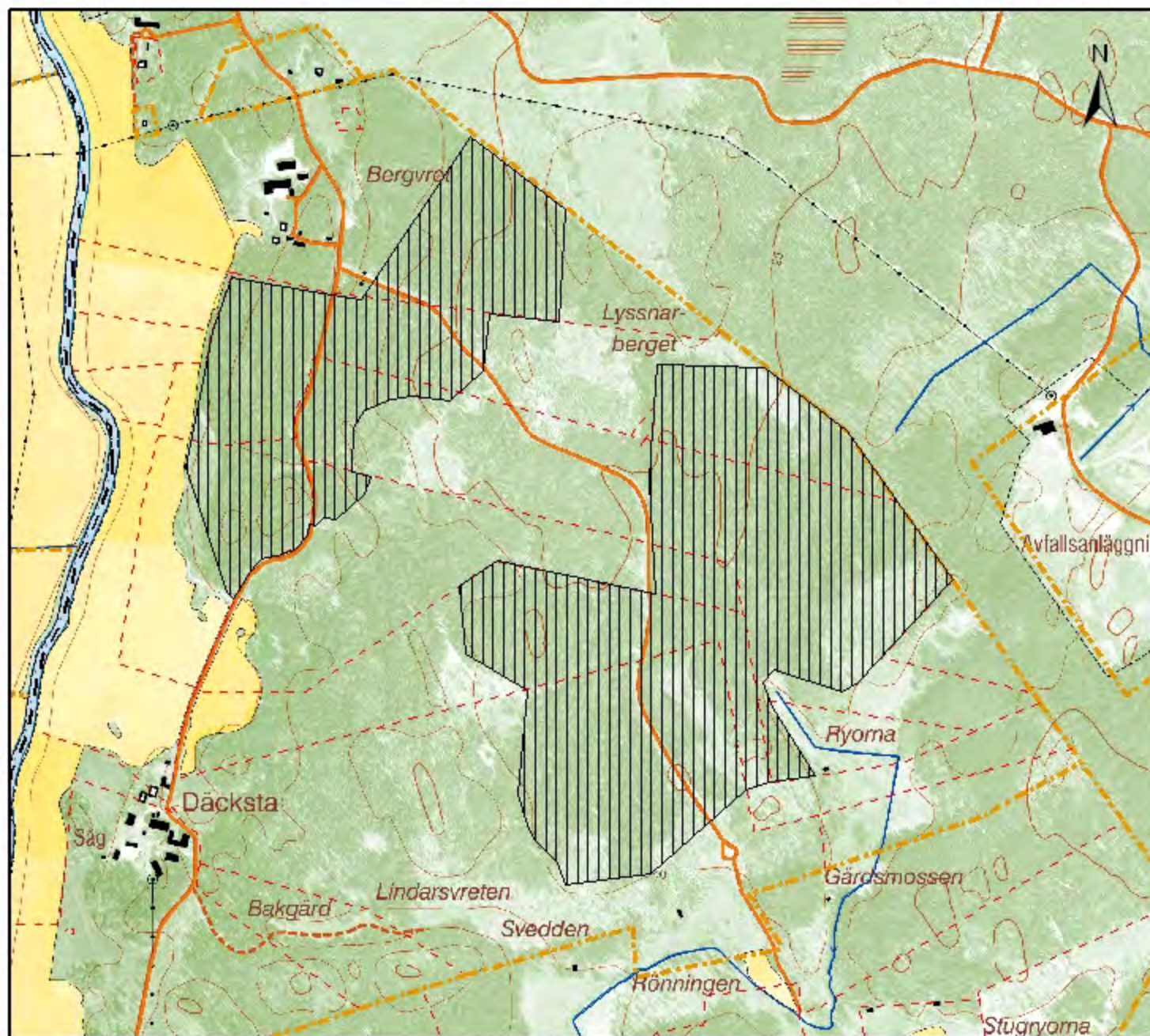
Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala
län förslag till beslut 2005-12-20

511-5723-99

Skala 1:100 000

Bilaga C, Reservatskarta, Lyssnarbergets Naturreservat i Östhammars kommun

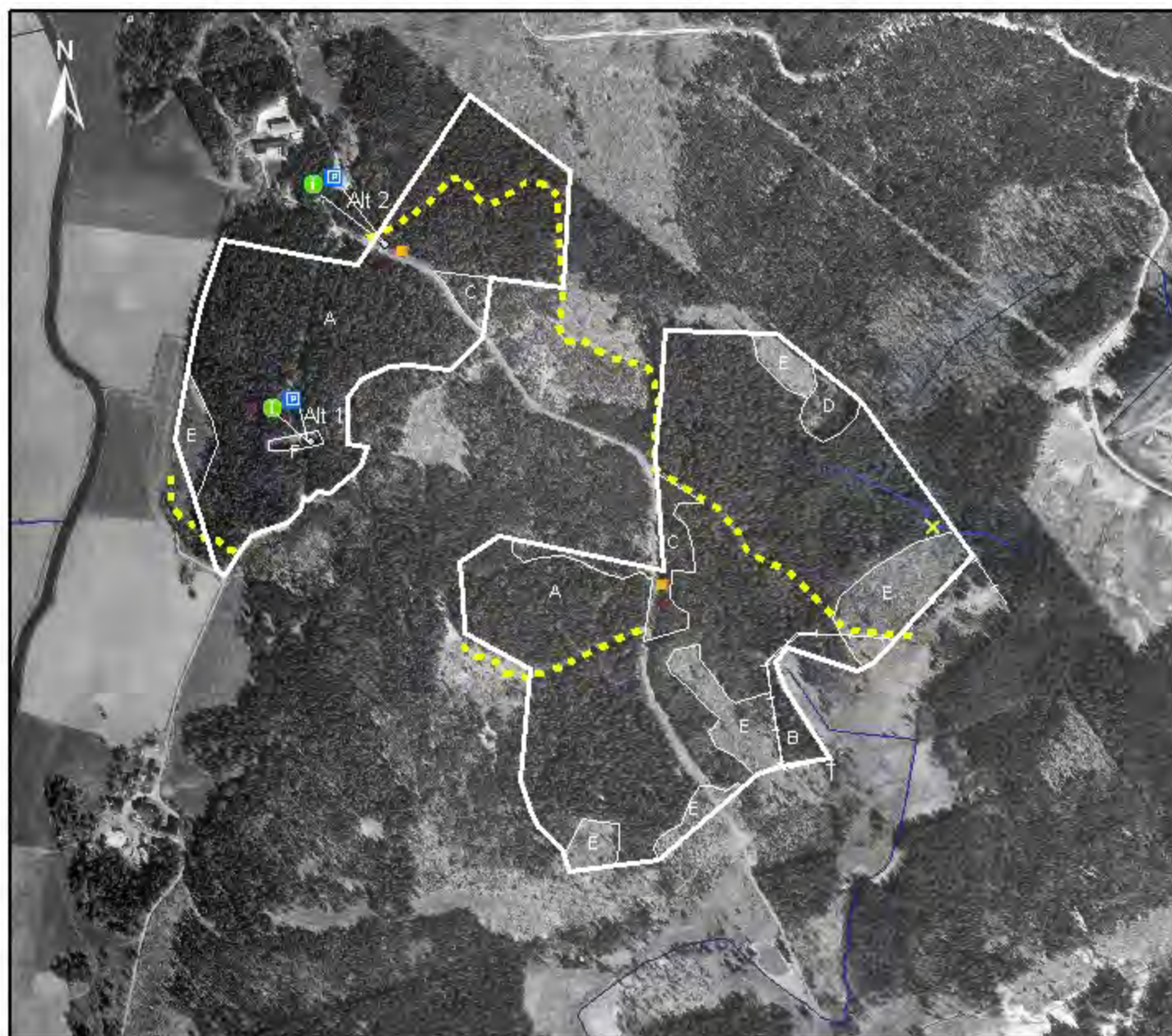
 Reservatsområde

Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala
län förslag till beslut 2005-12-20
Dnr 511-5723-99

meter
0 100 200 300 400 500

Skala 1:10 000

Bilaga D, Skötsel, Lyssnarbergets Naturreservat i Östhammars kommun

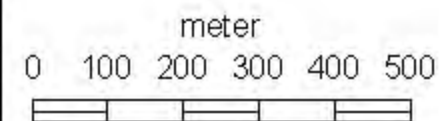

Teckenförklaring

- Parkeringsplats
- Informationsskylt
- Skötselområden
- Dike
- Dämme av dike
- Körväg som får nyttjas och underhållas
- Stängsel
- Jaktorn

Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala
län förslag till beslut 2005-12-20

Dnr 511-9019-01

Skala 1:10 000